

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
(๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๖- ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗)

โรงเรียนละแมวิทยา
อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

• • • •
• • • •
• • • •
• • • •

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร

คำนำ

โรงเรียนละแมวิทยา ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในการปฏิบัติงาน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริต มุ่งการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย นอกจากนี้ ยังนำความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่ได้นี้มากำหนดเป็นคู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน โรงเรียนละแมวิทยาอีกด้วยเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อมุ่งตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ มิชอบ นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัย การทุจริต ตลอดจนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของโรงเรียนละแมวิทยาและสถานศึกษาออนไลน์ (Integrity and Transparency Assessment Online : ITA Online)

โรงเรียนละแมวิทยา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. วัตถุประสงค์	๓
ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตและประพตติมิชอบ	๕
๑. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๕
๑) เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood)	๕
๒) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)	๕
๓) เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยง	๖
๒. การประเมินความความเสี่ยงการทุจริต	๗
๓. มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๑๒

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคล โดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่สาธารณะขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางผู้ที่ตั้งใจกระทำความผิด ยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก จนนำไปสู่การถูกกล่าวหา ร้องเรียน เรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญา ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย

โรงเรียนละแมวิทยา ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เป็นกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการ และควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจาก การปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ประเภทของความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวมที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบาย เป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากกระบวนการภายในขององค์กร/กระบวนการเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่นการประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่

สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงินดังกล่าว

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk: C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัยหรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงการดำเนินการตามสัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง อาจเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ปัจจัย คือ

๑) ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และการเปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การควบคุม กำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น

๒) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือ สภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหารซึ่งมีอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัว หรือไม่รู้ตัวทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ ทั้งในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทจำกัดหรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจให้ญาติพี่น้องหรือบริษัทที่คนมีส่วนได้ส่วนเสียได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์ จากทางราชการ โดยมีขอบ ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ การกระทำแบบนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน จึงหมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาส ที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม มากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในครั้งนี้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนของโรงเรียนละแมวิทยา การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ จะช่วยให้โรงเรียนละแมวิทยาทราบถึงความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้น และปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุทำให้

๑. การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของข้าราชการเป็นไปในลักษณะที่ขาดหรือมีความรับผิดชอบไม่เพียงพอ

๒. การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในควมมีคุณธรรมความมีจริยธรรม

๓. การปฏิบัติหน้าที่โดยการขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และการ

๔. ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล

๕. พร้อมกันนี้ ยังสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกัน ยับยั้งการทุจริต ปิดโอกาสการทุจริต และเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหการทุจริตประพฤติมิชอบ การกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อยอีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้าง สืบทอดวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๒. เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

๓. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้

๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน

ศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
ความเสี่ยง (Risk)	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ ผลกระทบทางลบ เรียกว่า ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก เรียกว่า โอกาส
ความเสี่ยง / ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริต

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
	อย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยง	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยง การทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิดและผลกระทบ

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

โรงเรียนละแมวิทยา ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในการปฏิบัติงาน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงอาศัยขั้นตอนหลักในการประเมิน ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
๓. มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยง โรงเรียนละแมวิทยา ได้ดำเนินการกำหนดเกณฑ์ สำหรับใช้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาสที่จะเกิดการทุจริต และด้านผลกระทบและกำหนดการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุความเสี่ยง ในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของควมถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางด้านการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood)

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบ
๔	ปรากฏข่าวสื่อที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน หน่วยตรวจสอบของหน่วยงานเข้าตรวจสอบ
๓	มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	เริ่มมีความกังวล หรือมีการสอบถามข้อมูล
๑	แทบจะไม่มีผลกระทบ

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงต่อการทุจริต

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยง จะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ (Likelihood x Impact)

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรฐานการลดและประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการ ควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้ละเอียดและชัดเจน มากที่สุดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงาน อาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น การค้นหาความเสี่ยงการทุจริตค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknow Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือ เป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัด จากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยี ไม่มีหรือไม่พอ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาปนกับความเสี่ยงการทุจริต เพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต โดยพิจารณาขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ ๑ โดยตารางการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

โรงเรียนละแมวิทยา ได้วิเคราะห์ถึงบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ขององค์กร กระบวนการ หรือโครงการจัดซื้อ/จัดจ้าง ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน และคัดเลือกกระบวนการที่ประเมินว่าจะมีโอกาสเกิด การทุจริตหรือรับสินบนในขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อทำการประเมิน

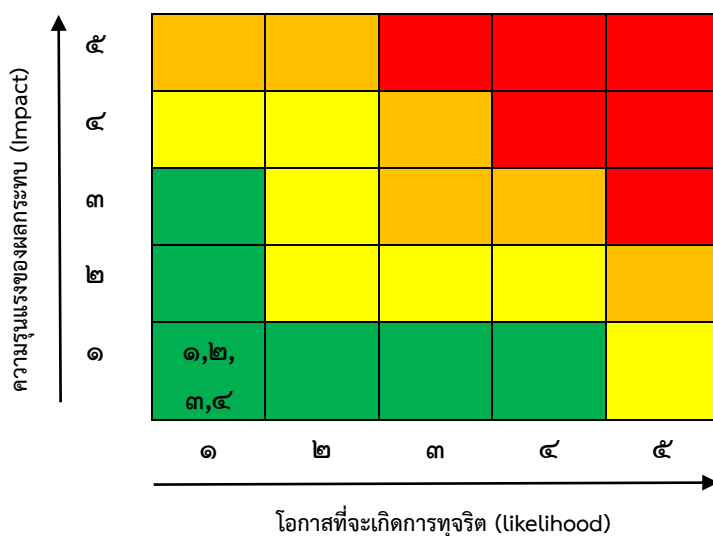
ความเสี่ยงการทุจริตฯ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบของโรงเรียนละแมวิทยา สามารถกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้ใน ๓ ประเด็น เนื่องจากไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากโรงเรียนละแมวิทยาไม่มีการกิจในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

๑. การใช้อำนาจตามกฎหมาย
๒. การจัดซื้อจัดจ้าง
๓. การบริหารงานบุคคล

ตารางแบบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

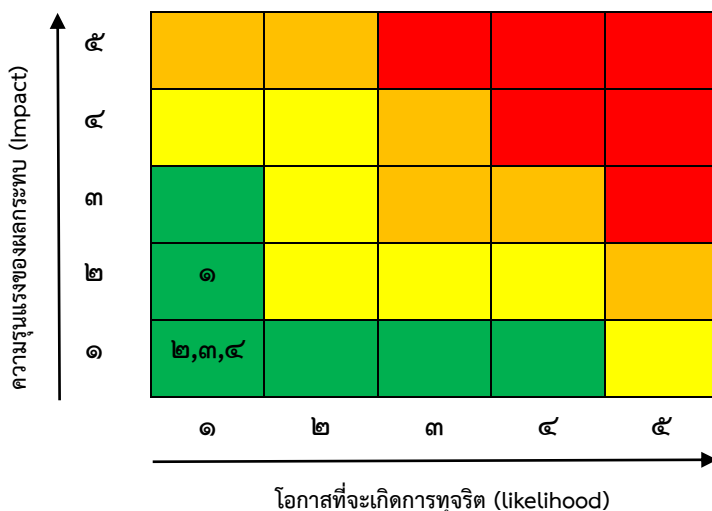
ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง			
		Likelihood	Impact	Risk Score (L x I)	ระดับความเสี่ยง
การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘					
ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากโรงเรียนละแมวิทยาไม่มีการกิจในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘					
การใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ					
๑	ผู้บริหารรับนโยบายที่มีความเสี่ยงให้เกิดการทุจริต หรือเอื้อประโยชน์ต่อคนกลุ่มหนึ่งหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน	๑	๑	๑	ต่ำ
๒	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่คนกลุ่มหนึ่งหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน หรือบุคลากรขององค์กรต้องปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร โดยไม่มีระเบียบกฎหมายรองรับ	๑	๑	๑	ต่ำ
๓	การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนผลประโยชน์ หรือของขวัญของกำนัล จากบริการตามภารกิจ	๑	๑	๑	ต่ำ
๔	การใช้อำนาจหน้าที่ในการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจ	๑	๑	๑	ต่ำ

ตารางระดับของความเลียง (Degree of Risk)

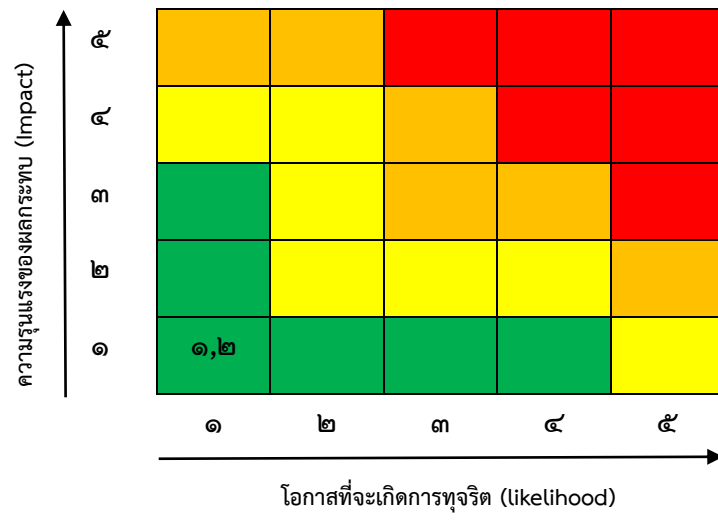
ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง			
		Likelihood	Impact	Risk Score (L x I)	ระดับความเสี่ยง
การจัดซื้อจัดจ้าง					
๑	คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขาดความรู้ความเข้าใจหรือไม่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้อาจเกิดความผิดพลาดหรือไม่มีความรู้ในบทบาทหน้าที่ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงการเอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๒	๑	๒	ต่ำ
๒	จัดทำแบบรูปรายการร่างขอบเขตของงานและคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งหรือการได้รับของแถมหรือผลประโยชน์จากการจัดซื้อจัดจ้าง	๑	๑	๑	ต่ำ
๓	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญาหรือตรวจรับก่อนการดำเนินงานแล้วเสร็จจริง/อาจมีการตรวจรับงานล่าช้าเพื่อใช้เป็นเงื่อนไขเจรจาเรียกร้องผลประโยชน์จากคู่สัญญา	๑	๑	๑	ต่ำ

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง			
		Likelihood	Impact	Risk Score (L x I)	ระดับความเสี่ยง
การบริหารงานบุคคล					
๑	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ที่มีการเรียกรับสินบนจากผู้สมัครสอบหรือผู้ขอย้าย เพื่อให้ได้รับคัดเลือก การแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ต่อพวกพ้อง	๑	๑	๑	ต่ำ
๒	ผู้บริหาร/บุคลากรทางการศึกษามีการเรียกรับสินบนจากผู้สมัครสอบ เจ้าหน้าที่/ลูกจ้าง เพื่อให้ได้รับคัดเลือก การแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือ มีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ต่อพวกพ้อง	๑	๑	๑	ต่ำ

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ขั้นตอนที่ ๓ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘						
ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากโรงเรียนละเมียวทยา ไม่มีภารกิจในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘						
การใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ						
๑	ผู้บริหารรับนโยบายที่มีความเสี่ยงให้เกิดการทุจริต หรือเอื้อประโยชน์ต่อคนกลุ่มหนึ่งหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน	ต่ำ	กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน - แต่งตั้งคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบชัดเจนและมีความเหมาะสม - ตรวจสอบกำกับเบาะติดตามอย่างต่อเนื่อง 	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	ทุกกลุ่มบริหารงานในโรงเรียน
๒	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่คนกลุ่มหนึ่งหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน หรือบุคลากรขององค์กรต้องปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร โดยไม่มีระเบียบกฎหมายรองรับ	ต่ำ	กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน - สร้างความตระหนักและการรับรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมายและบทลงโทษ - ร่วมประกาศเจตนารมณ์ คุณธรรมและความโปร่งใสตามประมวลจริยธรรมของผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษา 	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	ทุกกลุ่มบริหารงานในโรงเรียน
๓	การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนผลประโยชน์ หรือของขวัญของกำนัล จากการบริการตามภารกิจ	ต่ำ	มาตรการแสดงนโยบาย No gift Policy ถ่ายทอดนโยบาย งดรับ งดให้	ประกาศนโยบาย No gift Policy ถ่ายทอดนโยบาย งดรับ งดให้ในการประชุมที่เกี่ยวข้องและเว็บไซต์ของหน่วยงาน	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	ทุกกลุ่มบริหารงานในโรงเรียน

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๔	การใช้อำนาจหน้าที่ในการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจ	ต่ำ	มาตรการติดตามตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่	จัดให้มีช่องทางที่เหมาะสมสำหรับแจ้งเบาะแสว่ามีกรณีการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ทางสายตรงผู้บริหารและเว็บไซต์ของหน่วยงาน	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	ทุกกลุ่ม บริหารงานใน โรงเรียน
การจัดซื้อจัดจ้าง						
๑	คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขาดความรู้ความเข้าใจหรือไม่มี ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นอาจเกิดความผิดพลาดหรือไม่มีความรู้ในบทบาทหน้าที่ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงการเอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	ต่ำ	มาตรการป้องกันการรับสินบน ในการจัดซื้อจัดจ้าง	อบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในการเป็นคณะกรรมการและการบริหารงานพัสดุของโรงเรียนละแมวิทยาสถาสามารถดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส ปลอดภัยจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	กลุ่มบริหาร งบประมาณ
๒	จัดทำแบบรูปรายการร่างขอบเขตของงานและคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งหรือการได้รับของแถมหรือผลประโยชน์จากการจัดซื้อจัดจ้าง	ต่ำ	มาตรการป้องกันการรับสินบน ในการจัดซื้อจัดจ้าง	กำหนดมาตรการป้องกันการรับสินบนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างในขั้นตอนที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้เกิดการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารงานพัสดุโรงเรียนละแมวิทยาสถาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส ปลอดภัยจากการทุจริตและประพฤติ มิชอบในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	กลุ่มบริหาร งบประมาณ

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๓	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญาหรือตรวจรับก่อนการดำเนินงานแล้วเสร็จจริง/อาจมีการตรวจรับงานล่าช้าเพื่อใช้เป็นเงื่อนไขเจรจาเรียกร้องผลประโยชน์จากคู่สัญญา	ต่ำ	มาตรการป้องกันการรับสินบน ในการจัดซื้อจัดจ้าง	กำหนดมาตรการป้องกันการรับสินบน ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ในขั้นตอนที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารงานพัสดุโรงเรียนละแมวิทยา ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้อง โปร่งใส ปลอดภัยจากการทุจริต และ ประพฤติ มิชอบในการตรวจรับพัสดุ	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	กลุ่มบริหาร งบประมาณ
การบริหารงานบุคคล						
๑	ผู้บริหาร/บุคลากรทางการศึกษามีการเรียกรับสินบนจากผู้สมัครสอบ เจ้าหน้าที่/ลูกจ้าง เพื่อให้ได้รับคัดเลือก การแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือ มีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ต่อพวกพ้อง	ต่ำ	มาตรการสร้างความโปร่งใส ในการบริหารงานบุคคล	กำหนดนโยบายการบริหารงานทรัพยากรบุคคล และจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการประเมินบุคคลเพื่อการสรรหาและแต่งตั้ง โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้มีความชัดเจนเพื่อลดการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการสรรหา แบบทำายประกาศรับสมัคร รวมทั้งกำหนดไว้ในแนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่/แต่งตั้งคณะกรรมการ ป้องกันการทุจริต/ประกาศมาตรการป้องกันการทุจริตใน	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	กลุ่มบริหารงาน บุคคล

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
				การสอบแข่งขันเพื่อแต่งตั้งบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน เป็นเจ้าหน้าที่/ลูกจ้าง		
๒	ผู้บริหาร/คณะกรรมการมีการเรียกรับสินบนจากผู้รับการประเมินเพื่อให้ได้รับการพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงาน/เลื่อนระดับ การแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง	ต่ำ	มาตรการสร้างความโปร่งใส ในการบริหารงานบุคคล	กำหนดนโยบายการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการประเมินบุคคล เพื่อเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้มีความชัดเจนเพื่อลดการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการประเมิน	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	กลุ่มบริหารงานบุคคล

แผนกำกับติดตามการจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
		ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔			
		ต.ค. ๖๖	พ.ย. ๖๖	ธ.ค. ๖๖	ม.ค. ๖๗	ก.พ. ๖๗	มี.ค. ๖๗	เม.ย. ๖๗	พ.ค. ๖๗	มิ.ย. ๖๗	ก.ค. ๖๗	ส.ค. ๖๗	ก.ย. ๖๗	
๑	ประชุมการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต				←→									ทุกกลุ่ม บริหารงาน
๒	จัดทำรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต				←→									งานควบคุม ภายใน
๓	จัดทำมาตรการลดความเสี่ยงการทุจริต							←→						ทุกกลุ่ม บริหารงาน
๔	ติดตามการดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ							←→						ทุกกลุ่ม บริหารงาน
๕	ติดตามการจัดทำคู่มือการป้องกันการทุจริต										←→			ทุกกลุ่ม บริหารงาน
๖	รายงานผลการดำเนินงานเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต										←→			งานควบคุม ภายใน

